

Homolský OBČASNÍK

ČÍSLO 52

15. ROČNÍK • IV. ČTVRTLETÍ 2007 • VÝTIŠK PRO OBČANY OBCE ZDARMA

*Příjemné prožití
vánočních svátků
a hodně úspěchů
v novém roce*

2008

*přeje svým občanům
starosta obce
a zastupitelstvo*

Usnesení ze zasedání zastupitelstva obce Homole u Panny č. 8/2007

ze dne 30. 8. 2007

I. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY SCHVALUJE

1. zvýšení nájemného v obecních bytech od 1. 1. 2008 o 10,2%. Hodnota měsíčního nájemného v roce 2008 v Kč/m², bude 13,89 Kč;
2. prodej pozemků p.č. 142/1 o výměře 224 m, a p.č. 145 o výměře 510 m², oboje v k.ú. Homole u Panny panu Ladislavu Ptáčkovi za celkovou cenu 3 670,- Kč;

II. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY SOUHLASÍ

3. novelu jednacího řádu zastupitelstva obce v předloženém znění.
4. se zrušením změny č. 6 územního plánu sídelního útvaru obce Homole u Panny;
5. s úpravou v rozpočtu na rok 2007 a to vyřazení akce „Veřejné osvětlení Lhota pod Pannou“ a „Oprava zdi hřbitova“ a zařazení nové akce „Odvodnění Haslice“;
6. s limitem pro nákup nového traktoru ve výši 850 tis. Kč;
7. s postupem OÚ ve věci podnětu osadního výboru místní části Sulečice k prověření závěrečného účtu roku 2006;
8. s odmítavým stanoviskem OÚ Homole u Panny k vystoupení Mgr. Martina Markse na zasedání zastupitelstva obce dne 3. 5. 2007 a k jeho písemnému materiálu ze dne 12. 7. 2007 o názvu „Proč jsem tvrdil, že v účtech v Homoli za rok 2006 byl bordel“.

(Pokračování na str. 2)

(Dokončení ze str. 1)

III. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY UKLÁDÁ

Starostovi obce Ladislavu Ptáčkovi

7/8/2007 zajistit vyúčtování naběhlých nákladů za zrušenou změnu č. 6 ÚPnSÚ manželům Časovým;

8/8/2007 schválené úpravy rozpočtu 2007 promítnout do rozpočtového opatření č. 1.

Ladislav Ptáček v.r.
starosta
Ověřovatelé:
Jiří Frk v.r.
Zdeněk Pavle v.r.
Vyvěšeno dne: 06. 09. 2007
Sejmuto dne: 21. 09. 2007

Usnesení ze zasedání zastupitelstva obce Homole u Panny č. 9/2007

ze dne 4. 10. 2007

I. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY SCHVALUJE

1. předložené rozpočtové opatření č. 1/2007;
2. změnu ve využití pozemku p.č. 3/1 v k.ú. Babiny II z trvalého travního porostu na ostatní plochy - komunikace a zařadit tuto parcelu pro veřejně prospěšnou stavbu;
3. spisový a skartační řád v předloženém znění;
4. předložené rozpočtové opatření č. 2/2007.

II. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY SOUHLASÍ

5. s poskytnutím půjčky paní Jitce Je-

- línkové ve výši 50 000,- Kč z FRB;
6. s podáním přihlášky do Sdružení místních samospráv
7. s uzavřením smlouvy o složení rezervační jistiny na budovu OÚ.

III. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY NESOUHLASÍ

8. s odprodeji pozemků pronajatých za účelem zřízení zahrádky.

IV. ZASTUPITELSTVO OBCE VZALO NA VĚDOMÍ

9. zápis z dílčího přezkoumání hospodaření obce za období od 01. 01. 2007 do 30. 06. 2007;
10. protokol z kontroly provedené Úřadem práce dne 20. 09. 2007;
11. odpovědi OÚ na podněty OV místní části Sulestice ve věci protipožár-

ní nádrže v Suleticích, zřízení úřední desky v Suleticích a příspěvek kulturního výboru na konání setkání obyvatel Suletic.

V. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY UKLÁDÁ STAROSTOVI OBCE LADISLAVU PTÁČKOVI

9/9/2007 neprodleně zahájit práce na změně č. 7 územního plánu obce.

Ladislav Ptáček v.r.
starosta
Ověřovatelé:
Jiří Frk v.r.
Zdeněk Pavle v.r.

Vyvěšeno dne: 15. 10. 2007
Sejmuto dne: 30. 10. 2007

Usnesení ze zasedání zastupitelstva obce Homole u Panny č. 10/2007

ze dne 8. 11. 2007

I. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY SCHVALUJE

1. předložené rozpočtové opatření č. 3/2007.

II. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY SOUHLASÍ

2. se zrušením osadního výboru místní části Sulestice okamžikem přijetí tohoto usnesení.

III. ZASTUPITELSTVO OBCE HOMOLE U PANNY NESOUHLASÍ

3. s převzetím komunikace na p.p.č. 92, k.ú. BabinyII z důvodu nedostatku finančních prostředků na obnovu a údržbu stávajících obecních komunikací.

IV. ZASTUPITELSTVO OBCE VZALO NA VĚDOMÍ

4. zprávu kontrolního výboru z kontroly provedené dne 29.10.2007;
5. zprávu finančního výboru z kontroly provedené dne 30. 10. 2007;
6. zprávu o projednání návrhu změny č.5 ÚPnSÚ Homole u Panny, před-

loženou Krajskému úřadu Ústí nad Labem;

7. odpověď OÚ na podnět ohledně plánu investic do místní části Suletic do roku 2010;
8. zprávu o provedené kontrole Okresní správou sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem dne 15. a 16. 10. 2007;
9. informaci o stavu koupě budovy Homole u Panny č.p. 1;

10. návrh na zařazení lokality Labské údolí do národního seznamu.

Ladislav Ptáček v.r.
starosta
Ověřovatelé:
ing. Václav Choura v.r.
Zdeněk Pinc v.r.

Vyvěšeno dne: 15. 11. 2007
Sejmuto dne: 30. 11. 2007

PODĚKOVÁNÍ PANU ČERMÁKOVI

Je zvykem, že obec nezapomíná na naše starší obyvatele Homolska a přeje jim k jejich životním jubilejím. V srpnu navštívili pověřeni lidé z obce pana **MUDr. Z. Čermáka** ze Lhoty pod Pannou. Jejich návštěvou byl moc potěšen. A proto se rozhodl napsat děkovní dopis na Obecní úřad do Homole a také přiložil peněžní pozomost s tím, že s ní obec naloží s podobným úmyslem pro děti. Dále popřál zdámé vedení obce a péči o spoluobčany. Tímto mu obec děkuje.

MYSLIVECKÁ ZÁBAVA SE VYDAŘILA

V sobotu 10. listopadu se konala zábava, kterou pořádalo myslivecké sdružení Hubert. Vše probíhalo v hostinci u Horáčků v Homoli od 20ti hodin. Účast byla jako vždy dosti velká. Zatančit ale i pobavit se přišlo asi 90 lidí. Zahrála nám už známá skupina Wydle, která o dost pozměnila svůj repertoár a hrála i novější písničky pro mladé. Vstup byl 70 korun.

Řádky pro mladé občany naší obce

Chtěla bych, aby ani v našem občasníku nechyběly informace pro mládež, které jim pomohou orientovat se v životě a vytvořit si správný názor na řadu skutečností, které nás obklopují.

Dnes bychom mohli začít třeba o přátelství.

DESET KLADŮ DOBRÉHO PŘÍTELE

Přátelství je jeden z nejkvalitnějších a nejhodnotnějších vztahů, který můžeme s druhým člověkem navázat. Je to vztah, který bychom neměli přestat nikdy hledat. Pokud to ve vztazích k druhým lidem zaskřípe a zajiskří, je dobré zamyslet se také nad vlastním chováním. Tak jak se chová dobrý přítel k nám, tak bychom se měli chovat i k ostatním lidem, hodně nám to pomůže k získávání jejich pozornosti a přízně. Vzroste i tvoje důvěra ve své

schopnosti a k sobě samému. Nabízím deset kladů, které by měl mít každý dobrý přítel.

- Umí naslouchat, když mluvím.
- Vždy si mě všimne a pozdraví.
- Ocení můj výkon nebo moji práci.
- Vždy poděkuje za laskavost.
- Nepomlouvá a nelže.
- Zastane se druhého, když se mu děje křivda.
- Neposmívá se a nepodvádí.
- Umí povzbudit když to potřebuji.
- Důvěřuje mi.
- Vždy dyž udělám chybu, umí mi odpustit.

A ty můžeš doplnit další klady, které bys u opravdových přátel ocenil. V příštím díle si řekneme o pravidlech chování.

Zdeňka Černá, redaktorka

SZPI potvrdila výsledky průzkumu SOS

Sdružení obrany spotřebitelů České republiky (SOS), založené v roce 1993, je nevládní, nezávislé a neziskové občanské sdružení hájící zájmy spotřebitelů. Provozuje svá Spotřebitelská informační centra ve dvanácti krajích ČR, informační spotřebitelský portál

www.spotrebitele.info, vydává tištěný časopis Štít spotřebitele a realizuje řadu dalších aktivit, zaměřených na zlepšení postavení spotřebitelů. Je členem evropské spotřebitelské organizace BEUC i celosvětové Consumers International. Od roku 2003 je signatářem Etického kodexu občanských spotřebitelských organizací; rejstřík signatářů je přístupný na adrese kodex.spotrebitele.info.

Tisková zpráva ze dne 19. září 2007

Sdružení obrany spotřebitelů při svých letošních dvou průzkumech kvality ovoce a zeleniny i dodržování informačních povinností s tímto prodejem spojených, zjistilo závažné a opakované nedostatky. Proto se obrátilo na Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci s podněty ke kontrole v určitých obchodech.

Kvalita ovoce a zeleniny je už dlouho dobu tématem nejčastějších stížností, s nimiž se spotřebitelé na SOS obracejí. Proto se SOS rozhodlo udělat v letošním roce tři průzkumy zaměřené právě na tuto oblast trhu a prověřit i plnění informačních povinností. Prodávající jsou totiž kromě ceny povinni také informovat spotřebitele o zemi původu zboží a o jeho jakosti.

„Protože každý průzkum by měl mít i nějaký důsledek, oslovili jsme po druhém kole průzkumů SZPI s podnětem, aby prověřila, zda poznatky našich pracovníků byly náhodné, nebo zda se jedná o porušování pravidel, které je v dané prodejně běžné,“ vysvětluje mluvčí SOS Ivana Picková. „Ukázalo se, že v naprosté většině případů se setkali inspektori SZPI se stejnými prohřešky jako naši pracovníci. Část zboží z prodejen byla po kontrole zlikvidována a byla přijata i další opatření v pravomoci SZPI. Doufáme, že do budoucna to přinese své výsledky ve zlepšení kvality prodávajícího ovoce a zeleniny,“ dodává mluvčí.

SOS provádí podobné průzkumy zaměřené na různé oblasti trhu, pravidelně. Nezaměřují se jen na potraviny, ale v posledních měsících se provažovaly smlouvy společnosti, nabízející byty nebo kodex bank. V současné době se uzavřel průzkum plnění informačních povinností prodejců obuvi.

„Chtěli bychom zdůraznit, že svou nezastupitelnou úlohu musí sehrát spotřebitelé sami. Záleží na každém, zda se ozve, když uvidí, že mu v pRodejně nabízejí nahnilá rajčata, ovadlé ředkvičky nebo černé banány. Akce dozorových orgánů sice mohou pomoci, ale druhý den - pokud spotřebitelé nezareagují - může být všechno při starém,“ zdůrazňuje mluvčí SOS. „Budeme sice náš průzkum na „provinilých“ adresách na podzim opakovat, ale především by se měli aktivně chovat sami spotřebitelé.“

Kontakty:

Sdružení obrany spotřebitelů (SOS)

Tel. 224 239 940, fax: 224 239 941 - www.spotrebitele.info

* Ivana Picková, tisková mluvčí,
pickova@spotrebitele.info, 604 956 114

Tisková zpráva ze dne 13. listopadu

Blížící se Vánoce znamenají pro každého z nás větší výdaje. Ale pro podnikatelské subjekty poskytující spotřebitelské úvěry jde o období, kdy mohou opravdu hodně vydělat. Sdružení obrany spotřebitelů varuje před neuváženým podpisem úvěrových smluv pod časovým či jiným tlakem a připomíná, že v této oblasti se objevuje mnoho porušení zákona na úkor spotřebitelů.

Potvrdila to nedávno i kontrolní akce České obchodní inspekce, na jejímž základě se zjistilo, že ve více než třetinu podepsaných smluv o spotřebitelském úvěru došlo k porušení zákona. V podstatě se potvrdilo to, na co už dlouho upozorňuje SOS - že někteří poskytovatelé spotřebitelských úvěrů (zejména nebankovní subjekty) neinformují spotřebitele správně nejen o sazbě RPSN (roční procentní sazba nákladů na úvěr), ale ani v dalších případech nedodržují zákon č.321/2001 Sb. o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru. Neumožňují např. spotřebitelům před podpisem smlouvy si úvěrovou smlouvu v klidu přečíst, ne-

uvádějí konkrétní výši jednotlivých plateb (splátkový kalendář), neposkytují informaci o možnosti předčasného splacení spotřebitelského úvěru, předčasné splacení úvěru sankcionují atd.

„Spotřebitelé zvláště před vánočními svátky jsou ochotni podepsat smlouvu o úvěru i se subjekty, které sice nabízejí peníze okamžitě, ale jedná se o „drahé“ peníze, spotřebitel zaplatí při splácení i dvojnásobek,“ upozorňuje právnička SOS Jana Teplá. „Často jde o společnosti, pohybující se na internetu, ale samozřejmě nejen na něm, a neřídí se pravidly, platnými pro bankovní subjekty. Mají např. velmi nadhodnocené smluvní pokuty za zpoždění splátky či nesplácení, jejich úrokové sazby jsou velmi vysoké a jejich porušení zákona se mnohdy složitě prokazují,“ upozorňuje Teplá.

„Na druhou stranu tyto společnosti půjčují peníze lidem, kterým by banky půjčku neposkytly, takže je o ně zájem ze strany spotřebitelů, kteří už mají třeba záznam v mezibankovním registru,“ upozorňuje mluvčí SOS Ivana Picková.

SOS varuje před zadlužováním před

vánočními svátky, kdy mnohé společnosti lákají spotřebitele na to, že jim poskytnou odklad první splátky. Řada úvěrů na vánoční nákupy je totiž koncipována tak, že je spotřebitel splácí nejen až do dalších Vánoc, ale většinou i několik let. Takový úvěr pak v podstatě ztrácí svůj smysl. „Vždy by měli spotřebitelé zvážit, zda opravdu Vánoce budou hezčí, když se zadluží. Navíc ekonomičtí odborníci varují před úvěry na rychlou spotřebu, což jsou právě úvěry na vánoční nákupy,“ doplňuje Picková.

V případech, že se spotřebitelé domnívají, že jejich spotřebitelský úvěr nesplňuje všechny náležitosti dané zákonem, mohou se obrátit, nejlépe před podpisem smlouvy, na osobní poradny SOS ve všech krajích ČR či na poradenskou linku SOS 900 08 08 08 (Kč/min) nebo na poradnu na webových stránkách SOS www.spotrebitele.info

Kontakty:

Sdružení obrany spotřebitelů (SOS)
Tel. 224 239 940, fax: 224 239 941
www.spotrebitele.info

* Ivana Picková, tisková mluvčí, pickova@spotrebitele.info, 604 956 114

Něco dobrého na zub

Dobry pekáč a na ten si pripravíme - půl kg rýže, 4-5 středních brambor, 2 cibule, sklenice leča může být i mražené, 4 vykostěná stehna, sůl kari, bazalka

Ohnivzdornou mísu nebo pekáček vytřeme máslem. Na dno nasypeme rýži na kolečka pokrájené brambory vykostěná stehna dále kolečka cibule. Vše podle chuti osolíme, posypeme kari. Nakonec zasypeme lečem a bazalkou. Dáme péct.

Ovocný koláč s posypkou

Těsto - 4 vejce, 500 g polhrubé mouky, 250g krystal. cukru, 1 šlehačková smetana, 1 kypřicí prášek, zavařené ovoce, tuk na vymazání plechu

Posypka - 4 lžíce hrubé mouky, 3 lžíce práškového cukru, 3 lžíce rozpuštěného másla

Vejce, mouku, cukr, šlehačku a kypřicí prášek smícháme a dáme na vymaštěný plech. Na těsto poklademe okapané ovoce. Přísady na posypku dobře promícháme a posypeme jím koláč. Pečeme při teplotě 180 stupňů asi 30 až 35 minut.

Víte to...?

Jak upozorňuje většina pěstitelů a prodejců, bylo by dobré, aby se lidé naučili kupovat stromky včas. Stromky by měly být řezané vždy v období vegetačního klidu, kdy se zastaví jejich životní pochody, a proto se jejich uříznutím nic nezmění a v chladu vydrží opravdu dlouho.

Pokud se poté i venku prodávají, je vše v pořádku. Nikdy však nenakupujte stromky v teple obchodních domů.

Stromek potřebuje vodu stejně jako květiny ve váze. Dokonce neuškodí, když ji vylepšíte výživou pro rostliny. Před vložení do stojánku s vodou je dobré obnovit řez, stačí několik centimetrů.

Stojánků najdete na trhu celou řadu, a to z nejrůznějších materiálů - dřevěné, keramické, kovové, umělohmotné, v odlišných provedeních. Aby jehličí nezačalo brzy opadávat, vyplatí se investovat do stojánku se zásobníkem. Avšak pozor: jestliže kmínku dole ořežete kůru, aby se vešel do stojánku, bude nádržka k ničemu. Voda je totiž vedena vzhůru cévami, které jsou umístěny právě v kůře stromku, tedy těsně pod svrchní, rozpraskanou a odumřelou borkou. Stromkům vadí i vysoká teplota a suchý vzduch.

Stromek by měl čekat na příchod Vánoc venku nebo na balkoně a prospěje mu, pokud bude stát ve kbelíku s vodou. Tradiční zavěšování špičkou dolů pomáhá pěknému tvaru větví. Doma by měl stromek stát co nejdále od topení. (r)

Připravme se na zimu...

Sníh plný nebezpečí

Zima je za dveřmi. Mráz převezme vládu nad počasím. Ani o peřiny sněhu letos určitě nebude nouze. Děti a lyžaři to uvítají s nadšením, majitelé nemovitostí však mohou očekávat starosti. Při jarním oteplení může totiž tání způsobit mnoho škod na střechách domů, na autech zaparkovaných blízko domu, někdy i na zdraví kolemjdoucích. Tomu lze snadno předjet. Stačí střechu proti sesuvu sněhu dobře zabezpečit.

Sníh k zimě patří. Podle údajů Státního hydrometeorologického ústavu může maximální sněhová pokrývka na českých horách dosáhnout až 5 metrů, ve městech 75 centimetrů. Za jeden jediný den dokáže na horách napadnout až metr sněhu, ve městech zhruba 30 centimetrů.

CO DOKÁŽE SNÍH

Co tato čísla znamenají? Na střeše o rozloze 100 m² se při 30-centimetrové vrstvě může vytvořit ledovec vážící až 30 tun. A ten dokáže nadělat nepředstavitelné škody.

Může jít například o škody, které na budovách způsobí tíha sněhu. Nejčastěji bývají poškozené okapy a zachytávače sněhu, ale může jít i o jiné, podstatně větší škody. Například prolomení krovy, byla-li vrstva sněhu opravdu silná a těžká. Hrazeny jsou ale i škody způsobené na pojištěném majetku pádem sněhu, například ze sousední střechy.

V horších případech pojišťovny řeší pojistné události, při nichž padající sníh někoho zranil. Vlastník budovy totiž odpovídá v případě, že sníh či led ze střechy neodstraní, nebo na riziko alespoň neupozomil, za škodu na zdraví a věcech.

Nánosy sněhu je proto nutné závčas ze staveb odstraňovat. Nejlepší ochranou je prevence. Jakási protisněhová ochrana.

ŠKODÁM SE DÁ PŘEDCHÁZET

Na tento problém by se mělo myslet již v projektu. Projektant by měl navrhnout takovou protisněhovou ochranu, která odpovídá klimatu v dané lokalitě. Základ spočívá v optimálním řešení střechy, v jejím spádu a výběru vhodné

střešní krytiny. Dalším krokem je aplikace vhodných bezpečnostních prvků.

„Především na horách majitelé upřednostňují léty prověřenou falcovanou krytinu z pozinkované oceli. Je hladká, s minimem spojů, takže je nejen odolná, ale zároveň zabraňuje tomu, aby se na ní sníh udržel,“ říká pracovník ze společnosti, vyrábějící střešní krytiny, okapy a další ochranné prvky.

Hladký povrch krytiny umožňuje plynulé sjíždění sněhu. Ten pak dlouhodobě nezátěžuje krov, což je důležité zejména u starších objektů. V zátěžových oblastech je vhodné na střechy instalovat sněhové zábrany a rozrážeče sněhu, které ho zachytávají především v době tání.

DŮLEŽITÉ JE UMÍSTĚNÍ

Sněhové zábrany je vhodné umístit především v okapové části, nad balkony a nad vchodem. Ocelové protisněhové rozrážeče ve tvaru trojúhelníků je

vhodné rozmístit po celé ploše střechy, radí odborník.

Pokud tomu tak není, sníh, sesouvající se ze shora, může vytrhnout vše, co vyčnívá z roviny střechy - spodní hrany tašek, prostupy střechou, v úžlabí části nařezaných tašek a podobně.

Proto se na českých horách preferují pásové plechové krytiny bez rizikových spojů a výstupků. Ve vysokohorských zátěžových oblastech se pak, jak určují stavební normy, musí na okraj střechy namontovat účinnější zábrany v podobě desky nebo tyčového zátarasu.

NEPODCEŇUJTE SNÍH

Ochrana majetku i zdraví před sněhem je často majiteli domů z ekonomických důvodů zanedbávána a podceňována. Stačí však zima s větším množstvím sněhové nadílky nebo rychlé oteplení a mohou vzniknout ohromné škody vyžadující vysoké finanční náklady.

Nejjistější ochranou před zimou je kvalitní střecha se správnou protisněhovou zábranou. Má chránit nejen dům, ale i zdraví kolemjdoucích. Proto není moudré ji o nic ochuzovat.

Zdeňka Černá, redaktorka

HASIČI VARUJÍ I V ZIMNÍM OBDOBÍ:

Žhavý popel. Ten by se vždy měl před vysypáním nechat vychladnout a pak nasypat do nehořlavé nádoby. Vznícení podlahy, je-li z hořlavých materiálů, zabrání ochranná podložka pod topidlem na tuhá paliva, na kterou také padají žhavé uhlíky. U všech spotřebičů na pevná paliva, s výjimkou krbů, musí ochranná podložka přesahovat půdorys spotřebiče, a to nejméně o 30 centimetrů před příkládacím a popelníkovým otvorem. To samé platí i o bočních stranách. V případě tepelného spotřebiče k vaření se jedná o 60 x 30 cm a u krbu 80 x 40 centimetrů.

Advent a vše, co k němu patří

Chápání Adventu v jeho původním významu důležité části církevního roku již z našich myslí téměř vymizelo. Přestože si mnozí z nás na původní náplň adventního období nevzpomenou, přetrvává v naší kultuře řada adventních zvyků, symbolů a svátků, které nám přinášejí okamžiky plné radosti. Mnohé z nich se staly nedílnou součástí předvánočních příprav, aniž bychom si uvědomovali jejich původ.

Co je vlastně Advent? Adventem se v křesťanství nazývá přípravná doba, která předchází vánočním svátkům a začíná čtyři neděle před Vánoce. Je to období plné shonu, ale především čas, kdy se každý snaží zútlunít svůj domov vánoční výzdobou.

Adventní věnec

Nedílnou součástí vánočního stolu je adventní věnec. Zdobení adventního věnce patří k relativně mladým, přesto velmi oblíbeným vánočním zvykům. Nejstarší písemně doložená zpráva o adventním věnci pochází z roku 1838 z bohatého přístavního města Hamburku. Místní teolog tehdy nade dveře sirotčince pověsil na počátku adventu velký věnec vyřezávaný ze dřeva. Každý den na něj upevnil jednu zapálenou svíci. Pod věncem stála pokladnička, do které mohli lidé házet vánoční milodary pro opuštěné děti. Odtud se tento zvyk rozšířil i do dalších zemí. Za hranice německy hovořících zemí však pronikl až mezi dvěma světovými válkami. To už se věnce nezhotovaly jen ze dřeva, ale také ze zelených větvíček jehličnanů, šišek, jeřabinových proutků a dalších přírodních materiálů. Adventní věnec má čtyři svíčky, každou adventní neděli se jedna z nich zapálí.

Jesličky

Mnozí z nás si nedovedou představit předvánoční dobu bez jesliček. Tradici stavění jesliček založil roku 1223 světec František z Assisi. Přivedla ho k tomu myšlenka vytvoření trojrozměrného obrazu události, která se kdysi odehrála v betlémském chlévě. Postavičky v betlémech se v průběhu vánočních svátků měnily, přidávaly a odebíraly. Jezulátko se do jesliček kladlo až o svátku Narození Páně. Nad jesličkami rozpínal křídla anděl a pastýři spěchali s dary k Jezulátku. Betlémové figurky byly nejčastěji vyřezávány ze dřeva zdobeného barvou nebo lakem. Zhotovovaly se však i z vosku, často

kombinovaného s dřevem a látkou. Zvláště v baroku byly figurky zlaceny a zdobeny drahými kameny. Chudí si postavičky vyráběli z těsta, chleba nebo hlinkové masy. Figurkám se navlékaly šaty z látky nebo z papíru prosyceného kličovou vodou a sádro. Dvourozměrné postavičky se zhotovovaly i z papíru nebo se malovaly na dřevěné desky, plech či lepenku. Skutečnou raritou jsou postavičky vyráběné z barevné skloviny. Zpočátku byly jesličky vystavovány výhradně v chrámových interiérech. Do světského prostředí se poprvé dostaly roku 1567 v Itálii.

Do Čech se první chrámové jesličky dostaly v roce 1560 spolu s jezuiti. Časem kostelní jesličky zabíraly plochu

celého hlavního oltáře a dozdobovaly se chvojím. Menší a mnohem chudší jesličky nosila ve vánočním období dvojice kněží od vesnice k vesnici. V jesličkách se v průběhu vánočního období měnily jednotlivé figurky i jejich rozestavení. Některé figurky byly dokonce pohyblivé. Postupně se na jejich budování podíleli architekti, kostelní malíři a freskantí, kteří vytvářeli honosnou figurální scénu. Postupně se jesličky začaly šířit do venkovských chalup a městských domácností, a to v době josefínských reforem, kdy bylo zakázáno vystavovat je v kostelech. Lidé si jesličky postupně začali vyrábět sami, a tak vznikla tradice tzv. lidových jesliček. Jen málokterému lidovému betlémaři se podařilo vidět Svatou zemi na vlastní oči, a tak jejich betlémy nejvíce připomínaly rodnou ves nebo městečko. Svými mechanickými betlémy se daleko za českými hranicemi proslavilo město Jindřichův Hradec, centrum výroby mechanizovaných betlémů. Nej-

větším a neznámějším z nich je bezpochyby pohyblivý betlém Tomáše Krázy. Betlém má 1756 figurek a je vystaven v jindřichohradeckém muzeu. Dalšími proslulými jestličkami je třebechovický betlém v Třebechovicích pod Orebem, který čítá 1200 figurek.

Jedněmi z nejhroliivějších betlémářů u nás byli tkalci a soukeníci z chudých horských chalup, kde vyráběli prosté jesličky ze dřeva a papíru. Našly se tu i mechanické betlémy se zabudovanými hracími strojky. Jejich instalace začínala již dlouho před začátkem vánočních svátků, kdy betlémář snášel postavičky a domečky z půdy do světnice, opravoval je a předělával. Tam, kde nebylo místo k stavění velkého betlému, se před Vánoce mezi okenní tabulky nastal mech a postavilo několik figurek oveček. O Vánocích se k nim přidaly postavičky Panny Marie, Josefa a Jezulátka, někdy osel s volem.

Dnes jsou oblíbené zejména jesličkové archy s namalovanými postavičkami. K neoblíbenějším patří archy Mikoláše Alše a Josefa Lady.

Jmelí

Tato stále zelená rostlina parazitující na stromech byla odedávna předmětem pohanských obřadů. Roste na listnatých stromech, na hrušních, jabloních a javorech. Bylo symbolem života a ochranným talismanem. Jmelí se přikládala moc vyvolat nebo udržet svazek mezi dvěma osobami opačného pohlaví. Dnes je jmelí snad neznámější vánoční rostlinou. Lidé věří, že když hlava rodiny pověsí jmelí na Štědrý den ráno nad sváteční tabuli, přinese jmelí do domu štěstí. Traduje se, že jmelí splní každému stolovníkovi jedno přání, pokud ho zašeptá do plamínku první zapálené svíčky na vánočním stromečku. Z Anglie pochází zvyk, že muž může políbit každou dívku a ženu, kterou zastihne stojící pod zavěšeným jmelím. Po každém polibku však musí pár společně utrhnout z větvíčky jednu bílou bobulku. Poslední bobulka se nechává na jmelí až do příštích Vánoc, aby z domu neodešla láska.

Stromeček

Dnes si jen těžko dovedeme představit Vánoce bez ozdobeného stromečku. Zelený stromek ověšený ozdobami, řetězy a čokoládovými figurkami

je nedílnou součástí Vánoc. Odkud se ale vůbec vánoční stromeček vzal? Podle jedné z legend vděčí vánoční stromek za svůj vznik opatu Kolumbánovi z Luxeuilu a Bobbia, který žil v 6. století.

•••

Vánoční stromeček to ale neměl se získáváním lidských srdcí snadné. Katolická církev považovala jeho zdobení za pohanský zvyk a krutě ho pronásledovala. Až na konci 16. století se s ním smířila. Tento zvyk se rozšířil z Alsaska. Postupně začaly vánoční stromky zdobit o Štědrém dnu kostely a kněží pod ně stavěli jesličky. Do šlechtických rodin stromečky pronikly v polovině 17. století, ale byly spíše raritou než běžnou součástí vánočních svátků. Nejstarší písemně doložený stromeček se rozzářil v soukromém domě ve Štrasburku v roce 1642. K nejkrásněji ozdobeným stromečkům bezesporu patřily stromečky německé a anglické.

•••

Do Čech pronikla tradice zdobení vánočního stromečku na počátku 19. sto-

letí. Poprvé ho prý v Praze vystrojil pro své přátele ředitel Stavovského divadla Jan Karel Liebich v roce 1812. Nový zvyk se však rozšiřoval jen pozvolna. K dostání byly z Německa dovezené stromečky vyřezané z tenkých prkének nebo kartonu, ale na odbyt moc nešly. Opravdové stromečky se zdobily jen v bohatých rodinách.

•••

Na český venkov pronikaly stromečky z měst pomaleji. Před první světovou válkou většina rodin na venkově neměla vlastní vánoční stromeček. Také ve městech se v chudších do-

mech místo drahého stromku do kouta světlice zavěšovala jen ozdobená smrková nebo jedlová větev.

•••

Jedním z nejslavnějších českých vánočních stromů je bezpochyby smrk z Beskyd, který se o Vánocích v roce 1999 vydal na dlouhou cestu za papežem Janem Pavlem II. do Vatikánu. O stromeček papež jednotlivé státy nežádá, samy se musí ucházet o čest mít svůj strom o Vánocích ve Svatém městě. Česká biskupská konference nabídla papeži vánoční strom v roce 1996 a Státní sekretariát Vatikánu dar přijal. Ve zvláště vypraveném vlaku spolu se smrkem cestovalo dalších 25 menších stromečků určených pro výzdobu soukromého bytu papeže a další přední činitele Vatikánu. Strom krásnilo 350 slaměných ozdob a na vrcholku se tyčila osmicípá slaměná hvězda. Ostatní stromečky se pyšnily ozdobami z pemíku, skla a keramiky.

**Vánoční dvoustránku připravila
z archivních materiálů
Zdeňka Černá, redaktorka**

JAK SE VÁNOCE SLAVÍ VE SVĚTĚ

Vánoce nám klepou na dveře. Všichni si už představujeme krásně ozdobený vánoční stromeček, kupy dárků, stoly plné cukroví a štědrovečerní večeři v plné kráse. Pravda, ještě nějaký den si budeme muset počkat, ale co si už teď říct, jak slaví Vánoce ve světě a jakou zde preferují vánoční tabuli?

Každá země má na Vánoce své tradiční jídlo, které se podává buď v poledne nebo večer. Američané a Britové se neobejdou bez svého milovaného nadívaného krocana - u nás staročesky nazývaný „indiánský kot“. Američané si dopřávají krocana s

kaštanovou nádivkou. Britové mají navíc svůj vánoční švestkový pudink flambovaný rumem či koňakem. Jeho chuť rozděljuje lidi na dva tábory, jedni ho milují a druzí nesháší. Není snad člověka co by zůstal neutrální. Na rozdíl od našeho pudinku ten britský obsahuje podivnou směs oříšků, vajec, cukru, strouhanky, citronu, rumu a samozřejmě švestek. U protinožců v Austrálii mají podobné menu jako v Británii, ale díky letnímu období hostina probíhá na pláži ve formě pikniku. Nesmí chybět tradiční meloun. Podává se chlazené ovoce, zeleninové saláty nebo studené obložené mísy. Australané si potrpí i na přeslazené zákusky a dorty. Žízeň zahánějí australským pivem nebo vínem, z nealka ovocnými šťávami. Brazílci jsou na tom podobně. Jejich štědrovečerní večeře zahrnuje nejen

pečeného krocana, zákusky nebo ovoce, ale také mořské ryby.

Francouzi na svůj vánoční svátek, který připadá na 25.12., zvou domů bezdomovce, sirotky, chudé nebo vězně. Na jejich vánočním stole najdeme šneky, ústřice, žabí stehýnka, nadívaného krocana s kaštanovou nádivkou nebo drahé ovoce. Ve Skandinávii si potrpí na trochu jiný menu a dopřejí si husu či kachnu, vepřové s červeným zelím, teplou šunku, pepřenou tresku s ředkvičkou a horkou rýží politou studeným mlékem, dále pivní a pšeničný chléb. Dezert se skládá ze sladkého rýžového nákypu se zapečenou mandlí.

U našich severních sousedů z Polska se na svátečním stole prostírá k jídlu tradiční hustá polévka jako je boršč, zelňačka, houbová nebo rybí. Nesmíme ani zapomenout na štědrovečerní rybu, což je sled' nebo jeseter. Španělé díky svému temperamentu jsou zvyklí o Vánocích pít šampaňské a jíst marcipán. Proti gustu žádný dišputát, ale díky bohu za naše české Vánoce. Bulhaři si o Vánocích potrpí na vepřové maso, čočku, fazole, rýži a zelí. Místo našich vánoček dělají ze sladkého kynutého těsta pečivo v podobě kroužků. Večeře začíná až požehnáním nejstaršího člena rodiny.

V některých zemích bývá ještě hostina na Tři krále. Ve Francii věnují tento den dětem a maminky jim upečou dort. V dortu je ukrytá figurka. Které dítě ji najde jako první, se stává králem na celý rok. V Itálii Vánoce docela odbývají. Jejich Štědrý večer se odbývá jako předvánoční schůzka s přáteli a cukroví nepečou žádné. Vánoce si každá země slaví v duchu svých tradic a sváteční hostina je také nezaměnitelným rysem jednotlivých regionů. Jedno ovšem mají společné: prožít nejkrásnější den roku v kruhu rodinném nebo s někým blízkým.

A jaká večeře čeká na Vánoce vás? Připravujete tradiční rybu a salát, nebo máte doma zince a vaříte podle jeho zvyků? Budu velmi ráda, když se se mnou podělíte o vaši tradici.